ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ
ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1973, 1974

Α΄. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1973

Τὸ Κέντρον Ἐρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας εἰργάσθη κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 1973 μὲ μειωμένον ἐπιστημονικὸν προσωπικόν, καὶ τοῦτο διότι ἡ συντάκτρια Ἑλένη Ψυχογιοῦ-Ἰωαννίδη ἔλαβεν ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου τετράμηνον ἄδειαν ἀπουσίας λόγῳ κυήσεως καὶ τοκετοῦ, ἐργασθεῖσα ἐν συνεχείᾳ μὲ μειωμένον κατὰ δύο ὥρας ὡράριον, ἡ συντάκτρια Μιράντα Τερζοπούλου-Παπαγεωργίου ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας τὴν 1ην Ἀπριλίου καὶ ὁ συντάκτης-μουσικὸς Γεώργιος Ἀμαργιανάκης ἀνεχώρησε μὲ ἐκπαιδευτικὴν ἄδειαν τὴν 1ην Σεπτεμβρίου εἰς Δανίαν δι' εὐρυτέρας σπουδάς.

Ἐπιτελεσθὲν ἔργον:

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α΄. Εἰσαγωγὴ λαογραφικῆς ὕλης

Εἰς τὸ Κέντρον εἰσήχθησαν:

1. 120 λαογραφικαὶ συλλογαὶ (χειρόγραφοι ἢ δακτυλογραφημέναι) ἐκ σελίδων 8890. Ἐκ τῶν συλλογῶν τούτων 95 ἀπέστειλαν εἰς τὸ Κέντρον ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοί, 15 διάφοροι ἄλλοι συλλογεῖς, τὰς δὲ λοιπὰς 10 κατήρτισε τὸ προσωπικὸν τοῦ Κέντρου.

2. 312 ἠχογραφήσεις μουσικῆς δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ λαϊκῶν χορῶν· Ἐκ τῶν ἠχογραφήσεων τούτων αἱ 263 προέρχονται ἐκ συντακτῶν τοῦ Κέντρου, αἱ δὲ λοιπαὶ ἐκ προσφορᾶς διαφόρων προσώπων, φίλων τῆς δημοτικῆς μουσικῆς.

3. 675 δίσκοι (εἰς διπλοῦν) ἰδίᾳ λαϊκῆς μουσικῆς, κατατεθέντες εἰς τὸ Κέντρον ὑπὸ διαφόρων παραγωγῶν μέσῳ τοῦ ἐργοστασίου τῆς Ἑλληνικῆς Φωνογραφικῆς Ἑταιρείας «Κολούμπια».

Β΄. Ἀρχειακὸν καὶ εὐρύτερον ἐπιστημονικὸν ἔργον

α΄) Ἀπεδελτιώθη ὑπὸ τῶν γραφέων τοῦ Κέντρου δι' ἀντιγραφῆς καὶ ἀποκοπῆς τῶν φύλλων ἡ λαογραφικὴ ὕλη 17 χ/φων συλλογῶν καὶ πολλῶν ἐντύπων ποικίλου περιεχομένου ἐπὶ 9105 δελτίων.

β΄) Οἱ συντάκται ἐπεξειργάσθησαν καὶ ἐταξινόμησαν 3465 ᾄσματα, 440

παροιμίας καὶ 2222 δελτία ποικίλης λαογρ. ὕλης, ἐτοποθέτησαν δὲ εἰς τὰ οἰκεῖα ἀρχεῖα 4450 ᾄσματα, 910 παροιμίας καὶ 8155 δελτία ποικίλης λαογραφικῆς ὕλης.

γ´) Ὁ συντάκτης μουσικὸς κατέγραψεν εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν μουσικὴν γραφὴν ἐκ ταινιῶν μαγνητοφώνου 108 μελῳδίας δημωδῶν ᾀσμάτων καὶ ἐπεξειργάσθη μουσικολογικῶς 24 ἐξ αὐτῶν.

δ´) Ὁ διευθυντὴς τοῦ Κέντρου ἠσχολήθη μὲ τὴν ἐπιλογὴν ὕλης ἐκ τοῦ ἀρχείου ᾀσμάτων καὶ ἐπιστημονικὴν ἐπεξεργασίαν αὐτῆς διὰ τὸν ὑπὸ ἔκδοσιν Β´ τόμον τῆς Ἐκλογῆς Ἑλληνικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν.

Γ´. Δημοσιεύματα

1. Ἐξετυπώθη ὁ λαογραφικὸς χάρτης τοῦ ζυγοῦ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου, κατασκευασθεὶς τῇ ἐποπτείᾳ τοῦ διευθυντοῦ ὑπὸ τοῦ ἐπὶ ἀναθέσει ἔργου ἐν τῷ Κέντρῳ ἐργασθέντος κ. Γρηγ. Δημητροπούλου, καὶ ἀπεστάλη μετὰ τῶν χαρτῶν τῶν πυρῶν καὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου πρὸς ἔκθεσιν εἰς τὸ ἐν Σικάγῳ συνελθὸν ἀνθρωπολογικὸν Συνέδριον.

2. Ἐξετυπώθη καὶ ἐκυκλοφορήθη, ἐπιμελείᾳ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Κέντρου, ἡ μελέτη τοῦ Ἀρ. Πασαδαίου «Ἡ λαϊκὴ ἀρχιτεκτονικὴ τῆς Ἴμβρου».

3. Ἐγένετο ἡ ἔναρξις τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ ΚΒ´ τόμου τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Κέντρου, ἡ ὁποία θὰ περιλάβῃ μελέτας τῶν συντακτῶν τοῦ Κέντρου, ἀναφερομένας εἰς ἐνδιαφέροντα θέματα τοῦ ἐκ παραδόσεως ἑλληνικοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ, ὡς καὶ τὴν βιβλιογραφίαν τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῶν ἐτῶν 1968 - 1971, συνταχθεῖσαν ὑπὸ τῶν συντακτῶν Ἀγγέλου Δευτεραίου καὶ Γεωργίου Αἰκατερινίδου.

4. Ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου καὶ συνεχίζεται ἡ προπαρασκευαστικὴ ἐργασία διὰ τὴν ἔκδοσιν τόμου δημωδῶν μελῳδιῶν ἐκ τῆς νησιωτικῆς Ἑλλάδος, τοῦ ἔργου τῆς μουσικολογικῆς ἐπεξεργασίας αὐτοῦ ἀνατεθέντος ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας εἰς τὸν μουσικολόγον κ. Σπυρ. Περιστέρην.

Δ´. Λαογραφικαὶ ἀποστολαὶ

Ἐξετελέσθησαν ἐπιτυχῶς τρεῖς λαογραφικαὶ ἀποστολαὶ πρὸς περισυλλογὴν λαογραφικῆς ὕλης καὶ ἠχογράφησιν δημωδῶν ᾀσμάτων καὶ μελῳδιῶν, ἤτοι ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Κέντρου Στεφ. Ἡμέλλου εἰς Ἄνδρον (20 ἡμέραι), ὑπὸ τοῦ συντ. Ἀγγέλου Δευτεραίου εἰς Κύθηρα καὶ Ἀντικύθηρα (30 ἡμέραι) καὶ ὑπὸ τοῦ συντ. Γεωργίου Αἰκατερινίδου εἰς Μῆλον - Σίφνον (30 ἡμέραι).

Ε´. Βιβλιοθήκη

Εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Κέντρου εἰσήχθησαν 244 δημοσιεύματα.

Τὴν βιβλιοθήκην καὶ τὸ ἐν αὐτῷ ἀποκείμενον ὑλικὸν ἐχρησιμοποίησαν πολλοὶ Ἕλληνες καὶ ξένοι ἐρευνηταί. Πρὸς τούτοις παρεσχέθησαν δι᾽ ἀλληλογραφίας εἰς ἀλλοδαποὺς ἐρευνητὰς ἐπιστημονικαὶ πληροφορίαι ἀφορῶσαι εἰς ἑλληνικὰ λαογραφικὰ θέματα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Β΄. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1974

Τὸ Κέντρον Ἐρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας εἰργάσθη κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ λήξαντος ἔτους 1974 μὲ μειωμένον ἐπιστημονικὸν προσωπικόν, εἶτα ὅμως ἐνισχύθη διὰ τῆς προσλήψεως τῶν συντ. Αἰκατερίνης Πολυμέρου (16 Μαΐου) καὶ Ἐλευθερίου Ἀλεξάκη (1 Ὀκτωβρίου), ὡς καὶ διὰ τῆς ἐπανόδου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς συντ. Μιράντας Τερζοπούλου-Παπαγεωργίου (11 Νοεμβρίου).

Τὸ βοηθητικὸν προσωπικὸν ἐμειώθη ἕνεκα τοῦ θανάτου τῆς γραφέως Ἀλίκης Γιαννοπούλου (23 Ἀπριλίου).

Ἐπιτελεσθὲν ἔργον:

Α΄. Εἰσαγωγὴ λαογραφικῆς ὕλης

Εἰς τὸ Κέντρον εἰσήχθησαν:

1. 9 λαογραφικαὶ συλλογαὶ (χειρόγραφοι ἢ δακτυλογραφημέναι) ἐκ σελίδων 1058. Ἐκ τῶν συλλογῶν τούτων αἱ 5 ἀπεστάλησαν ὑπὸ ἐκπαιδευτικῶν, αἱ δὲ λοιπαὶ ὑπὸ διαφόρων ἄλλων συλλογέων.

2. 38 ἠχογραφήσεις μουσικῆς δημωδῶν ᾀσμάτων καὶ λαϊκῶν χορῶν ἐκ Κρήτης ἐκ προσφορᾶς τοῦ ἑλληνοαμερικανοῦ μουσικολόγου Μενελάου Καλογιαννίδη.

3. 381 δίσκοι (εἰς διπλοῦν), ἰδίᾳ λαϊκῆς μουσικῆς, κατατεθέντες εἰς τὸ Κέντρον ὑπὸ διαφόρων παραγωγῶν μέσῳ τοῦ ἐργοστασίου τῆς Ἑλληνικῆς Φωνογραφικῆς Ἑταιρείας «Κολούμπια».

Β΄. Ἀρχειακὸν καὶ εὐρύτερον ἐπιστημονικὸν ἔργον

α΄) Ἀπεδελτιώθη ὑπὸ τῶν γραφέων τοῦ Κέντρου ἡ λαογραφικὴ ὕλη 10 χ/φων συλλογῶν ἐπὶ 3176 δελτίων.

β΄) Οἱ συντάκται κατέταξαν 606 ᾄσματα καὶ ἐτοποθέτησαν εἰς τὰς οἰκείας δελτιοθήκας 471 ᾄσματα καὶ 13867 δελτία ποικίλης λαογραφικῆς ὕλης.

Παραλλήλως ἠσχολήθησαν οὗτοι μὲ τὴν ἀποδελτίωσιν τοῦ ἐν τοῖς χ/φοις ὑλικοῦ διὰ τὴν σύνταξιν λαογρ. χάρτου τροφῶν καὶ ἄλλων θεμάτων, μὲ τὴν σύνταξιν ἐρωτηματολογίου διὰ τὸν ὑλικὸν βίον τοῦ λαοῦ, μὲ τὴν ἀντιγραφὴν ἐκ τῶν ἀντιτύπων τοῦ Α΄ ἐρωτηματολογίου τοῦ Κέντρου διὰ τὸν γεωργικὸν βίον καὶ ταξινόμησιν τῶν ἐν αὐτοῖς χωρίων τῆς Ἑλλάδος κατὰ γεωγραφικὰς περιφερείας διὰ τὸν καταρτισμὸν βασικοῦ χάρτου (ὑποβάθρου) τοῦ Ἄτλαντος τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας, ὡς καὶ μὲ τὴν σύνταξιν εὑρετηρίου ὀνομάτων καὶ πραγμάτων τῆς Βιβλιογραφίας τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῶν ἐτῶν 1921 - 1971, ἥτις ἔχει δημοσιευθῇ εἰς τοὺς τόμους τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Κέντρου.

γ΄) Ὁ διευθυντὴς τοῦ Κέντρου ἠσχολήθη μὲ τὴν ἐπιλογὴν ὕλης ἐκ τοῦ ἀρχείου ᾀσμάτων καὶ ἐπιστημονικὴν ἐπεξεργασίαν αὐτῆς διὰ τὸν ὑπὸ ἔκδοσιν Β΄ τόμον τῆς Ἐκλογῆς Ἑλληνικῶν Δημοτικῶν Τραγουδιῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Γ΄. Δημοσιεύματα

1. Ἐξετυπώθη καὶ ἐκυκλοφορήθη ἐπιμελείᾳ τοῦ διευθυντοῦ ὁ ΚΒ΄ τόμος τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Κέντρου τῶν ἐτῶν 1969 - 1972 μὲ μελέτας τοῦ διευθυντοῦ (2), τοῦ συντάκτου Γεωργ. Αἰκατερινίδου, τῶν διατελεσάντων κατὰ τὸ παρελθὸν διευθυντῶν Δημ. Οἰκονομίδου καὶ Γεωργ. Σπυριδάκη καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ἀρχείου Δικαίου Μενελάου Τουρτόγλου. Ὁ τόμος οὗτος περιέχει προσέτι τὴν Βιβλιογραφίαν τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῶν ἐτῶν 1968 - 1971, συνταχθεῖσαν ὑπὸ τῶν συντακτῶν Γεωργ. Αἰκατερινίδου καὶ Ἀγγέλου Δευτεραίου.

2. Ἐξετυπώθη ὁ χάρτης τοῦ σιδηροῦ ἀρότρου κατασκευασθεὶς τῇ ἐποπτείᾳ τοῦ διευθυντοῦ ὑπὸ τοῦ ἐπὶ ἀναθέσει ἔργου ἐν τῷ κέντρῳ ἐργασθέντος Γρηγ. Δημητροπούλου.

3. Ἐπερατώθη ἡ ἐκτύπωσις εἰς β΄ ἔκδοσιν τοῦ Β΄ τόμου τῶν συμμείκτων τοῦ Ν. Γ. Πολίτου.

4. Συνεχίσθη ἡ προπαρασκευαστικὴ ἐργασία διὰ τὴν ἔκδοσιν δημωδῶν μελῳδιῶν ἐκ τῆς νησιωτικῆς Ἑλλάδος τοῦ ἔργου τῆς μουσικολογικῆς ἐπεξεργασίας αὐτοῦ ἀνατεθέντος ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας εἰς τὸν μουσικολόγον Σπυρ. Περιστέρην.

Δ΄. Βιβλιοθήκη

Εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Κέντρου εἰσήχθησαν 156 δημοσιεύματα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ε΄. Ἐπιστημονικὰ συνέδρια

Τὸ Κέντρον ἀντεπροσωπεύθη α΄) εἰς τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ συνελθὸν Α΄ Συμπόσιον Λαογραφίας τοῦ Βορειοελλαδικοῦ χώρου (18 - 20 Ἀπριλίου) διὰ τοῦ διευθυντοῦ Στεφ. Ἡμέλλου καὶ τοῦ συντ. Γεωργ. Αἰκατερινίδου, οἵτινες προέβησαν καὶ εἰς σχετικὰς ἀνακοινώσεις, β΄) εἰς τὴν ἐν Visegrád τῆς Οὐγγαρίας λαβοῦσαν χώραν 5ην Σύνοδον πρὸς ἔκδοσιν Ἐθνολογικοῦ Ἄτλαντος τῆς Εὐρώπης (23 - 28 Σεπτεμβρίου) διὰ τοῦ διευθυντοῦ, ὅστις καὶ προέβη εἰς σχετικὴν ἀνακοίνωσιν. (Περὶ τῆς συνόδου ταύτης βλ. ἐκτενῆ ἔκθεσίν του ἐν Λαογραφίᾳ 29 (1974), σ. 271 - 273).

ΣΤ΄. Εἰς τὴν Μουσειακὴν Συλλογὴν τοῦ Κέντρου εἰσήχθησαν 11 ἀντικείμενα (ἀρ. 791 - 801), τὰ ὁποῖα προσέφεραν ὁ μουσικὸς Ἰάκ. Ἠλίας (2) καὶ ἡ Εὐαγγελία Φραγκάκι (9).

Τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Κέντρου καὶ τὴν ἐν αὐτῷ ἀποκειμένην λαογραφικὴν ὕλην ἐχρησιμοποίησαν πολλοὶ Ἕλληνες καὶ ξένοι ἐρευνηταί. Πρὸς τούτους παρεσχέθησαν δι' ἀλληλογραφίας εἰς ἀλλοδαποὺς ἐρευνητὰς ἐπιστημονικαὶ πληροφορίαι ἀφορῶσαι εἰς ἑλληνικὰ λαογραφικὰ θέματα.

Σ. Δ. Η.

RÉSUMÉ

Exposés sur l'activité du Centre de Recherches du Folklore Hellénique pendant les années 1973, 1974.